

FARMASIALIITTO

Hallitusohjelma nostaa palkansaajien yhteistyön ratkaisevaan asemaan

Työelämälinjaukset huolestuttavia, lääkealalle myös paljon positiivista

Hallitusohjelman työelämälinjaukset horjuttavat työelämän vakautta sekä vaarantavat työllisyyden ja talouden kasvua. Kirjaukset uhkaavat erityisesti työelämään tulevien nuorten henkistä jaksamista ja turvallisuudentunnetta. Hallitusohjelmassa on paljon hyvää liittyen farmasian ammattilaisten asemaan osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä potilaan lääkehoidon turvallisuuden varmistamista. Ohjelmassa on kuitenkin myös tiettyjä ristiriitaisuuksia, jotka eivät tue rationaalisen lääkehoidon toteutumista.

Suomalainen työelämän sääntely- ja sopimusjärjestelmä uhattuna

Suomen Farmasialiiton näkemyksen mukaan hallitusohjelman työelämäkirjauksilla yhdessä kehittämisen ja yhdessä tekemisen kulttuurista siirrytään vahvasti vahvemman osapuolen – työnantajan – sanelun suuntaan.

”Työntekijän irtisanomissuojan heikentäminen, määräaikaisten työsopimusten salliminen ilman asiallista perustetta alle vuoden kestoisissa työsuhteissa, yhteistoimintalain muutosneuvottelujen soveltamisalan nostaminen 20 työntekijästä 50 työntekijään sekä työttömyysturvan radikaali leikkaaminen ovat esimerkkejä hallitusohjelman kirjauksista, jotka vievät lainsäädäntöämme siihen suuntaan, jota en olisi koskaan toivonut todistavani”, toteaa Farmasialiiton työmarkkinajohtaja **Minna Hälikkä**.

Myös suomalainen työelämän sääntely- ja sopimusjärjestelmä on ennennäkemättömällä tavalla uhattuna. Osa hallituksen kaavailemista vientivetoisen työmarkkinamallin vahvistamispyrkimyksistä rikkoo jopa perustuslaissa turvattua järjestäytymisen vapautta ja Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia. Ammattiliittojen kollektiivinen neuvotteluoikeus ja sopimusautonomia on turvattu Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa (mm. ILO:n yleissopimus).

”Mikäli näihin oikeuksiin puututaan säätämällä kaikkia aloja koskeva palkankorotuskatto lakiin ja tekemällä sovittelujärjestelmästä työnantajapuolen tavoitteiden yksipuolinen edistäjä, on vaikea puhua enää länsimaisesta sopimussyhteiskunnasta ja työelämän yhteisestä kehittämisestä.”

”Kun tähän vielä yhdistetään suunnitelmat lakko-oikeuden rajoittamiseksi ja kollektiivisen paikallisen sopimisen sallimiseksi myös niihin yrityksiin, joissa henkilöstön aito puhevalta

ja sopimisvaltuudet eivät toteudu, olemme auttamattomasti sivuraiteilla”, jatkaa Minna Hälikkä.

Hallitusohjelman voi perustellusti sanoa asettavan työmarkkinat huolestuttavaan epätasapainoon työntekijän kustannuksella. Työelämlainsäädännön kantava periaate – heikomman osapuolen suojaaminen – on unohtumassa.

”Tässä tilanteessa on tehtävä kaikki mahdollinen ja mahdoton sen turvaamiseksi, että meillä on jatkossakin laadukas, työntekijää suojaava työlainsäädäntö sekä aidosti sopimusyhteiskunnan rakenteista lähtevä sopimus-, neuvottelu- ja sovittelujärjestelmä”, korostaa Hälikkä.

Kirjaukset rationaalisesta ja turvallisesta lääkehoidosta osin ristiriitaisia

Hallitusohjelmaan on ilahduttavasti kirjattu, että lääkeasioiden uudistusta jatketaan tiekartan pohjalta. Tämä on tärkeä ja odotettu kirjaus rationaalisen lääkehoidon varmistamiseksi. Lääkeasioiden uudistuksen maltillisella ja hallitulla etenemisellä taataan lääkehoidon turvallisuus.

Hallitus aikoo toteuttaa apteekkilouden kokonaisuudistuksen, joka on osa lääkeasioiden uudistusta.

”Uudistuksen toteuttaminen kokonaisuutena on järkevämpää kuin irrallisten, äkillisten uudistusten tekeminen. Edellisellä hallituskaudella toteutettujen lääkesäästöjen vaikutusta on vielä vaikea arvioida ja muun muassa biologisten lääkkeiden apteekkivaihto ei ole vielä täysimääräisesti käytössä, eivätkä siitä saatavat säästöt siten tiedossa. Tämä vuoksi uusien säästötoimien kohdistaminen apteekkitoimintaan nopealla aikataululla ei ole tarkoituksenmukaista”, painottaa Farmasialiiton puheenjohtaja **Maija Pirttijärvi**.

Hallitusohjelmassa todetaan, että apteekkien henkilöstön osaamista pyritään hyödyntämään entistä enemmän osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Myös apteekkien suuri merkitys potilaan onnistuneen lääkehoidon toteutumisessa tunnustetaan. Tavoite parantaa iäkkäiden ja monisairaiden ihmisten lääkehoitojen turvallisuutta, vaikuttavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta lääkehoidon ohjauksella ja lääkityksen kokonaisarvioinneilla on kannatettava.

”Olemme tyytyväisiä siihen, että farmaseuttinen osaaminen ja tuki niin sosiaali- ja terveydenhuollossa kuin apteekkeissakin nähdään tärkeänä turvallisen lääkehoidon varmistamisessa. Tarkoituksenmukaisen lääkehoidon toteutuminen on välttämätöntä myös lääkehävikin vähentämiseksi”, toteaa Maija Pirttijärvi.

Hallitusohjelman mukaan Kanta-lääkityslistan toimeenpanoa ja kehittämistä jatketaan. Kehittämisen yhteydessä tulee varmistua siitä, että farmasian ammattilaisten riittävä tiedonsaanti ja mahdollisuus kommunikointiin muun terveydenhuollon kanssa on sujuvaa.

Hallitus aikoo vapauttaa lääketurvallisuusviranomaisen selvityksen pohjalta joitakin yleisimmin käytettyjä itsehoitolääkkeitä myös muualla kuin apteekkeissa myytäväksi.

”Itsehoitolääkkeiden vapauttaminen muualla kuin apteekkeissa myytäväksi ei tue hallitusohjelman kirjauksia rationaalisesta ja turvallisesta lääkehoidosta. Fimean keväällä

2023 julkaiseman riskilääkeluokituksen mukaan suuren riskin lääkkeitä ovat muun muassa parasetamoli ja epäselektiiviset tulehduskipulääkkeet. Lääketurvallisuusviranomaisen jo nyt tekemiä selvityksiä on siis syytä kunnioittaa jatkossakin”, Pirttijärvi alleviivaa.

Lisätietoja

Maija Pirttijärvi
Suomen Farmasialiitto ry, puheenjohtaja
040 778 4313
maiya.pirttijarvi@farmasialiitto.fi

Minna Hälikkä
Suomen Farmasialiitto ry, työmarkkinajohtaja
050 363 3459
minna.halikka@farmasialiitto.fi

Lue myös [Akavan analyysi](#) ja [JUKOn tiedote](#) hallitusohjelmasta.

Hallitusohjelmaa kokonaisuudessaan pääse lukemaan [tästä](#).